

In memoriam Oku Tamm

20.11.1927–10.02.2022

Igaveseks on lahkunud teenekas kolleeg, kauaaegne Eesti NSV peasanitaararst ja ajakirja Nõukogude Eesti Tervishoid / Eesti Arst peatoimetaja Oku Tamm.

Oku Tamm sündis 20. veebruaril 1927. aastal Tartus. Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskonna lõpetas ta arsti kvalifikatsiooniga 1952. aastal. Tema elutöö on seotud sanitaaria- ja epidemioloogia-alase töö korraldamisega Eestis ja seda meditsiinisüsteemi eri tasanditel. Aastail 1954–1944 oli ta Suure-Jaani sanitaar-epidemioloogiajaama peaarst, seejärel kuni 1964. aastani Tartu sanitaar-epidemioloogiajaama peaarst. Pikka aega – aastatel 1954 kuni 1964 – oli Ta Eesti NSV peasanitaararst ja tervishoiuministri esimene asetäitja. Aastal 1967 kaitses ta meditsiinkandidaadi väitekirja teemal „Eesti elanikkonna sanitaarepidemioloogilise teenindamise areng 19. sajandi teisest poolest kuni 1965. a“.

Suured on lahkunu teened sanitaaria, hügieeni ja nakkushaiguste epidemioloogia ning ennetuse arendamisel Eestis. Ta osales aktiivselt Eesti rahva poliomieliidivastase elusvaktsiiniga vaksineerimise ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Tänu sellele likvideeriti Eestis esimesena tolleaegses Nõukogude Liidus poliomieliidipuhangud. Selle töö eest pälvis Oku Tamm koos töörühmas osalenud kolleegidega 1965. aastal Nõukogude Eesti preemia.

Oku Tamm oli ka aktiivne ning väsimatu hügieeni- ning nakkus-



haiguste ennetuse alaste teadmiste levitaja Eestis. Ta oli populaarne ja kutsutud esineja raadios ja televisioonis ning otsitud autor trüki-meedias. Tema teened tervisespordi arendamisel ja propageerimisel on suured. Oku Tamm oli Eesti spordiseltsi Kalev auliige.

Hindamatu on Oku Tamme panus eestikeelse teadusliku kirjasõna viljelemisel ja arendamisel. Aastail 1964–1999 oli ta eestikeelse teadusliku meditsiiniajakirja peatoimetaja. Ajakiri ilmus ajavahemikul 1958–1988 nime all Nõukogude Eesti Tervishoid. Oku Tamme initsiatiivil taastati 1922. aastal asutatud ajakirja algne nimetus – Eesti Arst. Olnud ajakirja eesotsas 35 pikka aastat, on Oku Tamm staažikaim 100-aastase Eesti Arsti peatoimetaja.

Tema tegevus langes kogu Eesti rahva jaoks vastuolulisse ja keerukasse ajajärku. Tal oli oskus koondata end ümber töökaid ja motiveeritud kaastöötajaid ning neid hoida. Tema tegevuse ajal peatoimetajana kasvas aasta-aastalt ajakirja tiraaž ja kaastööde arv. Ajakiri muutus sisukamaks, peegeldades tolleaegse meditsiiniteaduse erinevaid tahke ja olukorda Eestis. Aastast 1965 muutus ajakiri eelretsenseeritavaks.

Eriliselt tuleb hinnata Oku Tamme aegse toimetuse nõudlikku ja hoolivat suhtumist avaldatavate kirjutiste eesti keele kasutusse. Sellega jätkas ajakiri tema asutajate alustatud eesti meditsiinikeele ja -terminoloogia edendamise traditsioone. Oli ju sel ajal kõigil elualadel intensiivne vene keele pealetung. Tolleaegsed väitekirjad tuli kirjutada vene keeles, et Moskva kõrgem atestatsioonikomisjon saaks anda neile lõpliku hinnangu ja kinnitada või jätta kinnitamata taotletud teaduslik kraad. Tagantjärele hinnates on see Oku Tamme aegse toimetuse olulisim pärand ja eeskuju tema töö jätkajatele.

Oku Tamm oli meeldiv ja abivalmis kolleeg, heasoovlik ning kaastundlik inimene. Ta säilitas kõrge eani aktiivse ja optimistliku eluhoiaku.

Eesti Arsti toimetus hindab kõrgelt Oku Tamme panust ajakirja arendamisel. Südamlik kaastunne omastele.

**Toimetuse nimel
Väino Sinisalu**